

РЕЦЕНЗИЯ

**ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ
"ПРОФЕСОР" В ОБЛАСТ НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 7.
"ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ" В ПРОФЕСИОНАЛНО
НАПРАВЛЕНИЕ 7.1. "МЕДИЦИНА" ПО НАУЧНАТА
СПЕЦИАЛНОСТ "ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ", ОБЯВЕН ОТ
МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ПЛЕВЕН В ДВ БР. 14/ 20.05.2015 г.**

Рецензент: Проф. Майда Тихолова Митова, д.м., Ръководител Катедра инфекциозни болести, МФ - София, назначена със заповед № 1101/19.05.2015 г. на Ректора на МУ-Плевен и избрана за член на Научното жури по процедура за заемане на академична длъжност "Професор" по Инфекциозни болести в катедра "Инфекциозни болести, епидемиология, паразитология и тропическа медицина" при Факултет "Обществено здраве" на МУ-Плевен с решение на Академичния съвет на МУ – Плевен (протокол № 23/18.05.2015.).

Кандидат за мястото: Доц. Д-р Цеца Георгиева Дойчинова, дм, която представя хабилитационен труд и документни в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ).

ПРОФЕСИОНАЛНА КАРИЕРА

Доц. Д-р Цеца Георгиева Дойчинова е родена на 22.09.1950 г. в с. Обнова, обл. Плевенска. Завършила е висшето си образование по медицина през 1974 г. Във ВМИ - София, квалификационна степен "Магистър". От 1975 до 1978 г. работи като педиатър в Плевен. След успешно издържан конкурс през 1978г. е избрана за асистент по инфекциозни болести към Катедра по инфекциозни болести, епидемиология и паразитология при ВМИ – Плевен. Преминала е всички етапи на академичното си професионално развитие. От 1982 г. има придобита специалност по инфекциозни болести, а от 2010 г. - по здравен мениджмънт.

През 2007 г. защитава дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и от 2009 г. е хабилитирана от ВАК за доцент. От 2010 г. е Началник на Инфекциозна клиника и Ръководител на Катедра по инфекциозни болести, епидемиология,

паразитология и тропическа медицина, от 2013 г. е зам.-декан на ФОЗ при МУ – Плевен. Доц. Дойчинова има общ трудов стаж 40 години, от които 37 като инфекционист, т.е. целият ѝ професионален път е свързан с Медицински университет – Плевен.

За квалификацията на Доц. Дойчинова допринасят редица курсове, която тя е преминала за повишаване на професионалните си познания, вкл. по инфекции на ЦНС, вирусни инфекции, вирусни хепатити, диагностични методи за ТВС, множество курсове по мониториране на поведението и лечението при болни с ХИВ/СПИН, по чуждоезикова подготовка и компютърна грамотност.

Доц. Дойчинова е член на БЛС, на СУБ (председател на секция „медицина“ клон Плевен), БДИБ, Българско сдружение по превантивна медицина, ЕУРНА, ЕНМА.

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. Дойчинова има защитена дисертация за образователната и научна степен „доктор“ на тема „Сравнителни проучвания при бактериални и вирусни инфекции на централната нервна система“.

В настоящия конкурс тя представя завършен хабилизационен труд на тема „Бактериални инфекции на централната нервна система – етиология, патогенеза, клиника, лечение“, значителен брой научни публикации в български и чуждестранни научни издания и участия в научни форуми в България и чужбина.

Хабилизационният труд на доц. Дойчинова е посветен на важен за световната медицинска общественост въпрос – бактериалните невроинфекции. Основните въпроси, по които се работи в областта на невроинфекциите в световен мащаб са патогенезата, ранната етиологична диагноза, комплексна съвременна терапия и профилактика с оглед намаляване на честотата, леталитета и неврологичните усложнения при тези повсеместно разпространени и засягащи всички възрасти заболявания. Ето защо темата на разработката е актуална и съвременна.

Хабилизационният труд е структуриран съгласно възприетите у нас стандарти като съдържа въведение, литературен обзор, собствени проучвания, изводи, препоръки, приноси, книгопис. Обемът му включва 291 стандартни страници, онагледен е с 84 фигури, 48 таблици, 5 цветни снимки, 2 скенеграми и една Рьо графия. Книгописът включва 437 заглавия, от които 54 на кирилица и 383 на латиница. Шейсет и седем (15,33%) от тях са от последните 10 години.

Целта на хабилизационния труд е ясно и точно формулирана. За изпълнението ѝ доц. Дойчинова си е поставила 9 задачи, които са изпълнени коректно и точно.

Литературният обзор е написан върху 69 страници (стр.7-76). В него

са посочени най-честите причинители на бактериални невроинфекции(БН), тяхното разпространение по света, патогенетичните механизми на проникване на бактериите през кръвно-ликворната бариера, на мозъчния оток и късните неврологични усложнения. Авторката е представила съвременни проучвания, повечето в експериментален стадий. Тя коментира значението на отделни компоненти от патогенезата на БН като: интерлевкини, азотни продукти, микроглия, ролята на менингеалните и периваскуларни макрофаги, обемът на мозъчното кръвообращение, матрикс металопротеиназите и др. Това показва добрата осведоменост на доц. Дойчинова върху проучванията в тази област.

Собствените изследвания на кандидатката са проведени ретроспективно върху 128 болни с бактериални менингити и менингоенцефалити, лекувани в Инфекциозна клиника на УМБАЛ "Д-р Г. Странски" – Плевен за 13 годишен период – от 2001 до 2014г. Резултатите са представени в няколко раздела: обща характеристика на проучваните болни; анализ на починалите. Направени са сравнителни проучвания с интересни статистически потвърдени закономерности: между преживели и починали, между възрастни и деца и между етиологично доказани и недоказани случаи. Екстремната левкоцитоза при постъпването, генерализираните гърчове, коматозното състояние, наличието на патологични рефлексии и засягането на ЧМН са застъпени статистически по-значимо при летално завършилите случаи. Според авторката тези резултати могат да бъдат използвани като прогностичен критерий за изхода на заболяванията. Кандидатката е установила, че колкото по-висока е кръвната захар при пациенти с БМ, толкова по-тежко протича заболяването. Това е интересно наблюдение, но липсва логично обяснение както в реабилитационния труд, така и в литературата. Честотата на неуточнените менингити в настоящото проучване е 44,88%. То не се различава значително от това за страната - 46,58%.

Сравнителният анализ на клиничното протичане между етиологично доказани и недоказани БМ не показва статистически достоверни различия. Този резултат би могъл да се обясни с презумцията, че етиологията на неуточнените БМ следва тази на лабораторно потвърдените случаи с БМ.

По отношение на клинично-лабораторните показатели кандидатката установява значителна статистическа достоверност за по-високи стойности на протеинорахията, плеоцитозата и CRP при етиологично доказаните БМ.

От съществено значение за практиката е подробното описание на невроинфекциите, причинени от различните бактериални агенти. Доц. Дойчинова прави обсъждане с данните от литературата и основно с тези на българските автори. Ценни са клиничната практика са данните относно необичайно протеклите клинични случаи – на преживели и на летално завършили.

Електроенцефалографските проучвания при болни с НИ на доц.

Дойчинова са особено интересни с оглед на това, че ЕЕГ не е рутинен метод за изследване на тези пациенти у нас. Резултатите от тези си изследвания тя обобщава още в първата си дисертация. В представения хабилитационен труд ги дообогатява, като част от данните са публикувани у нас и н чужбина. Резултатите, постигнати от авторката потвърждават необходимостта от рутинно провеждане на изследването.

С оглед масовото използване на КАТ като ранен диагностичен метод на НИ, доц. Дойчинова обобщава данните от ръководения от нея екип изследвания. Те доказват, че КАТ няма достатъчна информативна стойност в ранните фази на БМ. От основно значение за диагнозата са клиничният клиничен преглед и ликворното изследване.

Внимание заслужават изследванията на имуноглобулините и белтъците на острата фаза на възпалението в серум и ликвор. Проучванията на авторката потвърждават научно доказан факт, че стойностите на белтъците на острата фаза на възпалението при БМ са сигнификантно по-високи отколкото при вирусните. Те имат диагностично и диференциално-диагностично значение, особено при често срещаните в клиничната практика случаи с НИ, при които в ранните етапи е трудно разграничаването на бактериални и вирусни такива, съобразно останалите диагностични критерии. Доц. Дойчинова с основание предлага, поради ранното им позитивизиране и достоверността на разликите да бъдат включени рутинно в диагностичния алгоритъм на болните с НИ. Това ще бъде изключително полезно с оглед стартиране на подходяща емпирична терапия.

Доц. Дойчинова установява по-често засягане на мъжкия пол и по-голяма честота на заболяванията сред градското население. Установява се и превалиране на по-голямата възрастова група. И ако за последното има обяснение – въвеждане на ваксини за менингококи, пневмококи и хемифилусни бактерии, то за първите две констатации няма еднозначно обяснение – може би се намесват организационни и социални фактори, но авторката предлага по-задълбочени епидемиологични проучвания на тези факти в бъдеще.

В заключение: изводите от проучването отговарят на поставените задачи на хабилитационния труд.

Приемам приносите на хабилитационния труд – те имат практически и оригинален характер. Особено ценни са сравнителните анализи и детайлните характеристики на клиничните и параклинични показатели при болни с БМ. Вземайки под внимание перфектната статистическа обработка, получените резултати, особено тези с прогностична стойност, могат да намерят своето приложение в практиката на инфекционистите.

ПУБЛИКАЦИОННА АКТИВНОСТ

В конкурса Доц. Дойчинова участва с 90 научни труда, публикувани в научната периодика и като доклади в сборници на конгреси, отпечатани в пълен обем, които приемам за рецензиране както следва:

- Дисертационен труд и 1 автореферат от дисертационен труд за научната и образователна степен “Доктор по медицина” - 2

- Статии в научната периодика. От тях:

В български списания и сборници от научни прояви - 80

В чуждестранни списания - 8

- Участия в учебници - 2

- Участие в национални и международни научни прояви – общо 105. От тях – 15 резюмета от международни научни форуми и 90 резюмета на научни прояви у нас.

Общият IF на Доц. Дойчинова е 2,88.

Доц. Дойчинова е първи автор в 23 от статиите, втори автор - в 15 от тях

Представените научни трудове и общата публикационна активност охарактеризират кандидатката като задълбочен изследовател и професионалист в областта на клиниката и епидемиологията на заразните болести. Те свидетелстват за непрекъснатото ѝ възходящото научно развитие. Значителният брой колективни разработки показва умението на доц. Дойчинова да работи в екип (като екипите са от останалите сътрудници на катедрата, но и епидемиолози, микробиолози, паразитолози, УНГ – специалисти, специалисти по образна диагностика, имунолози, лабораторни лекари, неонатолози и др.) и да постига добри диагностични и терапевтични резултати в областта на инфектологията. Немалкото публикации, в които е единствен или водещ автор говори за инициативност и водеща роля при провеждане на проучването.

Цитирания: Изследванията на доц. Дойчинова са цитирани в 39 български и в 14 чужди източници, съобразно справка, издадената от Централната медицинска библиотека при МУ-София.

Оценка и анализи на научните трудове на доц. Дойчинова

Научните интереси на доц. Дойчинова могат да се разделят в следните **направления:** инфекции на ЦНС; остри вирусни хепатити; остри вирусни инфекции; други.

Инфекции на ЦНС. При проследяване на публикациите на доц. Дойчинова се установява, че от самото начало на работата ѝ като инфекционист тя проявява подчертан интерес към тази група заболявания.

Разглежда ги в многообразните им аспекти като прави многобройни литературни справки. Задълбочено изследва протичането на вирусните и бактериални невроинфекции в детската възраст, търси нови диагностични методи. За първи път у нас прави изследване на острофазови протеини успоредно в серум и ликвор, при което установява високата им диагностична и диференциално-диагностична стойност (№6). Проследява най-честите причинители на БМ в Плевенска област (№№ 4,7,9,11) . Доц. Дойчинова установява, че нивото на хлора в ликвора и коефициентът хлор в серум/хлор в ликвор нямат различия при бактериални и вирусни невроинфекции, поради което нямат диагностична и диференциално-диагностична стойност (№13). Кандидатката провежда продължителни наблюдения върху отогенните менингити – причинител, първично огнище и терапевтично поведение, като изтъква положителните резултати от навременното оперативно лечение (№№ 7,14,19,20,56). Проявява интерес и задълбочено проучва особеностите на протичането на БМ при новородени (№ 50).

Кандидатката прави редица сравнителни проучвания: между протичането на БМ при деца и възрастни; при преживели и летално заършили; при БМ с лабораторно потвърден причинител и такива с неизяснена етиология. Сравнява протичането на менингококовите и пневмококовите менингити; протичането на БМ при новородени и деца до 1 година (№№ 2,15,50).

Доц. Дойчинова е доказала и описала клиничното протичане на менингити с по-рядко срещани причинители – ЛХМ, ТВС (№№25,26,43). Тя обобщава данните и на немалък брой листерийни менингити с полезни за практиката изводи относно възраста, типичните промени в клинично-лабораторните и ликворни показатели, както и тяхното лечение (№ 9).

В дългогодишните си проучвания върху невроинфекциите доц. Дойчинова достига до интересни факти, които са от полза за практиката: необходимостта от изследване на CRP успоредно в серум и ликвор; необходимост от ЕЕГ при болни с НИ; ранна оперативна интервенция при отогенните менингити; влошаването на ликворните резултати при втората лумбална пункция е лош прогностичен белег и др.

Остри вирусни хепатити

Разработките на доц. Дойчинова в тази област са посветени на различни аспекти от тази група заболявания. С оглед особеностите на хепатит С вирусната инфекция е проучвала иктеричните форми на заболяването (№45) и честотата на ОВХС сред хемодиализни болни (№№ 21,35,95). Тя установява, че иктеричните форми не се различават съществено от аниктеричните. Интересни са данните от проучване протичането на ОВХ с придружаващи заболявания – захарен диабет, язвена болест, след хемотрансфузии. Закономерно е по-тежко протичане на хепатита и затруднения в лечението, произтичащи от терапевтичните

нужди при различните заболявания (№№ 27,28,34,96). В колектив доц. Дойчинова проучва терапевтичния ефект на левамизола в реконвалесцентния период (№№ 72,94).

Остри вирусни инфекции

Доц. Дойчинова обобщава професионалните си наблюдения върху протичането на най-често срещаните вирусни инфекции. Проучвания върху взрив от рубеола; терапевтични проблеми при инфекциозната мононуклеоза, херпес зостер и др. Подробно описва морбилната епидемия, обхванала цялата страна, като разглежда протичането на заболяването в различните възрастови групи, както и неврологичните му усложнения (№№ 83,84,85,87). Интерес проявява към паротитната инфекция и към формите на заболяване обхващащи органи и системи, извън паротидейните жлези: ЦНС, панкреас. Тя установява при катамнезното проследяване на преболедалите от паротитен менингит задържане на ЕЕГ находката и необходимост от продължително наблюдение съвместно от инфекционист и неврофизиолог (№№ 42,44,79,81). Доц. Дойчинова насочва изследванията си и към варицелата – тежките пустулозни и хеморагично-некротични форми (описането на случая е публикувано в чужбина), а също и усложненията от страна на ЦНС с развитие на енцефалит (№№ 24,46,49,52).

Други инфекциозни заболявания

В своята дългогодишна практика Доц. Дойчинова е разработвала въпросите и за марсилската треска в Плевенски регион, нови диагностични методи при коклюш, инфекциозни ентероколита, покривни инфекции, лептоспирози, лаймска болест др.

Доц. Дойчинова участва в написването на 2 учебника – един за студенти по медицина (под редакцията на проф. Генев) и един за медицински специалисти (под редакцията на проф. Стойчева)

УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. Дойчинова в момента е Началник на Инфекциозна клиника и Ръководител на Катедра по инфекциозни болести, епидемиология, паразитология и тропическа медицина. От 2010 г. изнася пълен курс лекции на студенти V курс специалност „Медицина“, ръководи държавния стаж на студенти VI курс специалност „Медицина“, води пълен курс лекции на студенти по "Опазване и контрол на общественото здраве". До 2013 г. е водила лекционния курс по инфекциозни болести на медицински специалисти – медицински сестри, акушерки, медицински лаборанти. Тя ръководи специализацията на специализанти по обща медицина, педиатрия, неврология, епидемиология, микробиология. Председател е на комисията за семестриален и държавен изпит по инфекциозни болести; ръководител е на трима специализанти по инфекциозни болести; научен

ръководител е на двама докторанти на свободна докторантура. Избрана за член на НЖ 4 /четири/ пъти. Член е на редколегията на сп. Medical magazine.

Общата учебна натовареност на Доц. Дойчиново за периода 2011/12 до 2014/2015 г. е 1369,5 учебни часа или 342 уч. часа годишно.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доц. Цеца Дойчинова е позната като уважаван и висококвалифициран специалист и учен в областта на инфектологията. Основните направления, в които е насочила усилията си кандидатката са актуални, значими и са с приносен характер от национално значение. Научните ѝ разработки, както и резултатите, обобщени в хабилитационния ѝ труд са оригинални и прецизно публикувани, което убеждава, че получените от нея резултати са с висока практическа стойност. Научната продукция, професионалните качества и педагогичният ѝ опит отговарят напълно на изискванията за заемане на академичната длъжност "професор".

С богатия си опит и с ръководените от нея направления тя обогатява и издига на високо ниво научната и научно-приложната дейност на МУ-Плевен, както и спомага значително за създаването и развитието на медицински специалисти и научни кадри в нашата страна. Значението на постигнатите приноси личи от обобщенията и изводите в представения хабилитационен труд, публикациите в научни списания и от цитиранията от български и чужди изследователи. Считам за изключително стойностен огромния по обем и богат по съдържание преподавателски опит на кандидатката в областта инфекциозните болести.

Всичко това ми дава основание убедено да гласувам за присъждане на академичната длъжност "Професор" на Доц. Д-Р Цеца Дойчинова

Рецензент:

Проф. Д-р Майда Тихолова, дм

23.05.2015.

